

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 28ης Ιουνίου 2012*

«Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων — Άρθρο 45 ΣΛΕΕ — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68 — Άρθρο 7, παράγραφος 4 — Αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων — Προσαύξηση η οποία καταβάλλεται στους εργαζομένους που τελούν υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει της συνταξιοδότησής τους — Μεθοριακοί εργαζόμενοι οι οποίοι υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος στο κράτος μέλος της κατοικίας — Πλασματική συνεκτίμηση του φόρου εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες, ο οποίος επιβάλλεται εντός του κράτους μέλους της απασχόλησης»

Στην υπόθεση C-172/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Arbeitsgericht Ludwigshafen am Rhein (Γερμανία) με απόφαση της 4ης Απριλίου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Απριλίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Georges Erny

κατά

Daimler AG – Werk Wörth,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, U. Löhmus, A. Rosas, A. Arabadjiev και C. G. Fernlund, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák

γραμματέας: A. Impellizzeri, υπάλληλος διοίκησης,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 28ης Μαρτίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο G. Erny, εκπροσωπούμενος από τον G. Turek, Rechtsanwalt,
- η Daimler AG – Werk Wörth, εκπροσωπούμενη από τους U. Baeck και N. Kramer, Rechtsanwälte,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον G. Rozet και την S. Grünheid,

κατόπιν της απόφασης που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 45 ΣΛΕΕ και του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του G. Erny, Γάλλου υπηκόου που διαμένει στη Γαλλία και εργάζεται στη Γερμανία, και της εργοδότης του εταιρίας Daimler AG – Werk Wörth (στο εξής: Daimler), με αντικείμενο την προσαύξηση μισθού (στο εξής: προσαύξηση) η οποία έπρεπε να του καταβάλλεται στο πλαίσιο καθεστώτος «μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης».

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 7 του κανονισμού 1612/68 έχει ως εξής:

«1. Ο εργαζόμενος υπήκοος ενός κράτους μέλους δεν δύναται στην επικράτεια των άλλων κρατών μελών να έχει, λόγω της ιθαγενείας του, διαφορετική μεταχείριση από τους ημεδαπούς εργαζομένους, ως προς τους όρους απασχολήσεως και εργασίας, ιδίως όσον αφορά την αμοιβή, την απόλυση, την επαγγελματική επανένταξη ή την επαναπασχόληση αν έχει καταστεί άνεργος.

[...]

4. Κάθε ρήτρα συλλογικής ή ατομικής σύμβασης ή άλλης συλλογικής ρυθμίσεως που αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας και απολύσεως, είναι αυτοδικαίως άκυρη κατά το μέτρο που προβλέπει ή επιτρέπει όρους που εισάγουν διακρίσεις έναντι των εργαζομένων υπηκόων άλλων κρατών μελών.»

- 4 Ο κανονισμός 1612/68 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 492/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης (ΕΕ L 141, σ. 1).

Το εθνικό δίκαιο

Ο νόμος για το καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης

- 5 Το άρθρο 1 του νόμου για το καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης (Altersteilzeitgesetz) ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Το καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης έχει ως σκοπό να διευκολύνει την ομαλότερη μετάβαση των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων από την ενεργό παραγωγική δραστηριότητα στη σύνταξη.

2. Ο Bundesanstalt für Arbeit [Ομοσπονδιακός Οργανισμός Απασχόλησης] χρηματοδοτεί μέσω των παροχών που προβλέπει ο παρών νόμος τη μερική απασχόληση των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, οι οποίοι, το αργότερο από 31ης Δεκεμβρίου 2009, μειώνουν το ωράριο εργασίας τους άπαξ και έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας τους, καθιστώντας κατ' αυτόν τον τρόπο δυνατή την πρόσληψη εργαζομένων που, σε αντίθετη περίπτωση, θα ήσαν άνεργοι.»

- 6 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο a, του νόμου αυτού, ως είχε έως τις 30 Ιουνίου 2004, προέβλεπε τα εξής:

«Για να μπορεί να θεμελιωθεί δικαίωμα στην παροχή στην οποία αναφέρεται το άρθρο 4 [επιστροφή των προσαυξήσεων από τον Ομοσπονδιακό Οργανισμό Απασχόλησης μέχρι του ποσού που προβλέπει ο νόμος] πρέπει:

1. ο εργοδότης, βάσει συλλογικής σύμβασης, [...] επιχειρησιακής συμφωνίας ή ατομικής συμφωνίας με τον εργαζόμενο,

a) να έχει προσαυξήσει τουλάχιστον κατά 20 % την αμοιβή για την εργασία που παρέχεται υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης, ο δε νέος μισθός πρέπει να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 70 % της προηγούμενης αμοιβής κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, αφαιρουμένων των νομίμων κρατήσεων οι οποίες συνήθως βαρύνουν τους εργαζομένους [...] (κατώτατο καθαρό ποσό) [...]».

- 7 Κατά το άρθρο 15, πρώτη περίοδος, του ίδιου νόμου:

«Το Bundesministerium für Arbeit und Soziales [Ομοσπονδιακό Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Πρόνοιας] μπορεί να εκδώσει κανονιστική απόφαση προκειμένου να καθορίσει τα κατώτατα καθαρά ποσά κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο a, όπως ισχύει μέχρι τις 30 Ιουνίου 2004. [...]»

Η κανονιστική απόφαση σχετικά με τον κατώτατο καθαρό μισθό

- 8 Στην υπόθεση της κύριας δίκης έχει εφαρμογή η εκδοθείσα από το αρμόδιο Ομοσπονδιακό Υπουργείο, βάσει της εξουσιοδότησεως που παρέχει το άρθρο 15 του νόμου για το καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης, κανονιστική απόφαση σχετικά με τον κατώτατο καθαρό μισθό (Mindestnettoetrags-Verordnung), όπως τροποποιήθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2007 (BGBl. 2008 I, σ. 3040).

- 9 Όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο, η ως άνω κανονιστική απόφαση περιέχει πίνακα ο οποίος παραθέτει μικτές αποδοχές σε ευρώ, στρογγυλοποιημένες μέχρι του αμέσως ανώτερου ποσού που έχει διαιρέτη το πέντε, και τις αντιστοιχεί με κατώτατα καθαρά ποσά τα οποία κατατάσσονται με κριτήριο τα φορολογικά κλιμάκια για τις μισθωτές δραστηριότητες. Ανάλογα με το φορολογικό κλιμάκιο αφαιρούνται ο φόρος εισοδήματος (χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν ατομικές φορολογικές απαλλαγές) και η εισφορά αλληλεγγύης. Ως ασφαλιστική εισφορά αφαιρείται ένα κατ' αποκοπή ποσό το οποίο υπολογίζεται με συντελεστή 21 % επί του ανωτάτου ορίου των ασφαλιστέων αποδοχών για τη σύνταξη γήρατος. Τα κατώτατα καθαρά ποσά που προκύπτουν κατ' αυτόν τον τρόπο αποτυπώνονται σε ποσοστό 70 % στον εν λόγω πίνακα.

Η συλλογική σύμβαση για τη μερική απασχόληση ενόψει συνταξιοδότησης

- 10 Το άρθρο 7 της συλλογικής σύμβασης για τη μερική απασχόληση ενόψει συνταξιοδότησης (Tarifvertrag zur Altersteilzeit), η οποία συνήφθη στις 23 Νοεμβρίου 2004 μεταξύ της ένωσης βιομηχανιών μεταλλουργίας και ηλεκτρικής ενέργειας του Παλατινάτου και της γενικής διεύθυνσης του συνδικάτου των εργαζομένων στη βιομηχανία μετάλλων (στο εξής: συλλογική σύμβαση), ορίζει τα εξής:

«Ο μισθός του εργαζομένου υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης προσαυξάνεται σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, σημείο 1, στοιχείο α, του νόμου για το καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης, ως έχει κατά τον κρίσιμο χρόνο. Το ποσό της προσαύξησης υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε ο καθαρός μισθός να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 82 % των προηγούμενων μικτών αποδοχών [...], αφαιρουμένων των νομίμων κρατήσεων οι οποίες συνήθως βαρύνουν τους εργαζομένους.»

Η συμφωνία στο επίπεδο του ομίλου

- 11 Εντός της εταιρίας DaimlerChrysler AG (νυν Daimler) συνήφθη στις 24 Ιουλίου 2000 επιχειρησιακή συμφωνία (Gesamtbetriebsvereinbarung), σχετικά με την εφαρμογή του καθεστώτος μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης (στο εξής: κεντρική επιχειρησιακή συμφωνία), βάσει της οποίας η προσαύξηση ανήλθε από 82 σε 85 %.
- 12 Συγκεκριμένα, το σημείο 8.3 της συμφωνίας αυτής προβλέπει τα ακόλουθα:

«Το ποσό της προσαύξησης υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε ο εργαζόμενος να λαμβάνει, κατά το στάδιο παροχής εργασίας, τουλάχιστον το 85 % του προηγούμενου μισθού του (όπως ορίζεται στο σημείο 8.2.2), αφαιρουμένων των νομίμων κρατήσεων οι οποίες συνήθως βαρύνουν τους εργαζομένους και, κατά το στάδιο αποδέσμευσης από την εργασία, τουλάχιστον το 85 % του προηγούμενου μισθού του (όπως ορίζεται στο σημείο 8.2.3), αφαιρουμένων των νομίμων κρατήσεων οι οποίες συνήθως βαρύνουν τους εργαζομένους.»

Η ατομική συμφωνία για μερική απασχόληση ενόψει συνταξιοδότησης

- 13 Η συμφωνία για μερική απασχόληση ενόψει συνταξιοδότησης που συνήφθη μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης (Altersteilzeitvertrag der Parteien) περιλαμβάνει, υπό τον τίτλο «Πρόσθετες παροχές του εργοδότη προς τον εργαζόμενο», το άρθρο 5, του οποίου η παράγραφος 1 έχει ως εξής:

«Όπως ορίζει η [συμφωνία στο επίπεδο του ομίλου], η καθαρή μηνιαία αμοιβή που οφείλεται για την εργασία η οποία παρέχεται υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης προσαυξάνεται, για να ανέλθει στο 85 % της κατ' αποκοπή καθαρής μηνιαίας αμοιβής πλήρους ωραρίου (βάση: η ισχύουσα κανονιστική απόφαση σχετικά με τον κατώτατο καθαρό μισθό). Ως εκ τούτου, πλέον της καθαρής αμοιβής που προκύπτει από το άρθρο 4, θα καταβάλλεται μηνιαίως και το αντίστοιχο ποσό προσαύξησης.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 14 Ο G. Erny είναι μεθοριακός εργαζόμενος κατά την έννοια της συμφωνίας που έχει συναφθεί μεταξύ της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας. Τα εισοδήματα που εισπράττει στη Γερμανία φορολογούνται στη Γαλλία, κατόπιν της παρακράτησης των ασφαλιστικών εισφορών του στη Γερμανία. Δεδομένου ότι ο συντελεστής του

φόρου εισοδήματος είναι χαμηλότερος στη Γαλλία απ' ό,τι στη Γερμανία, το καθαρό εισόδημα ενός εργαζομένου όπως ο G. Erny είναι υψηλότερο σε σχέση με την αντίστοιχη περίπτωση ενός εργαζομένου ο οποίος διαμένει στη Γερμανία.

- 15 Στις 17 Νοεμβρίου 2006 οι διάδικοι της κύριας δίκης συνήψαν συμφωνία για μερική απασχόληση ενόψει συνταξιοδότησης, με την οποία η αρχική σύμβαση εργασίας του G. Erny, που προέβλεπε πλήρη απασχόλησή του, μετατράπηκε από 1ης Σεπτεμβρίου 2007 σε σύμβαση εργασίας με μειωμένο ωράριο.
- 16 Βάσει της ως άνω συμφωνίας, η σχέση εργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων θα λήξει το αργότερο στις 31 Αυγούστου 2012. Κατά τη διάρκεια της περιόδου μερικής απασχόλησης ενόψει της συνταξιοδότησής του, ο G. Erny λαμβάνει, πλέον της αμοιβής που αντιστοιχεί στο μειωμένο ωράριο εργασίας του, το ποσό της προσαύξησης. Όπως ορίζει το άρθρο 5 της εν λόγω συμφωνίας, «η καθαρή μηνιαία αμοιβή που οφείλεται για την εργασία η οποία παρέχεται υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης προσαυξάνεται, για να ανέλθει στο 85 % της κατ' αποκοπή καθαρής μηνιαίας αμοιβής πλήρους ωραρίου (βάση: η ισχύουσα κανονιστική απόφαση σχετικά με τον κατώτατο καθαρό μισθό)».
- 17 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 9 της παρούσας απόφασης, η κανονιστική απόφαση σχετικά με τον κατώτατο καθαρό μισθό περιέχει έναν πίνακα που παραθέτει κατ' αντιστοιχία προς τις μικτές αποδοχές τα λεγόμενα κατώτατα καθαρά ποσά, τα οποία κατατάσσονται ανάλογα με τα γερμανικά φορολογικά κλιμάκια. Ο γερμανικός φόρος εισοδήματος (εξαιρουμένων τυχόν ατομικών φορολογικών απαλλαγών), η εισφορά αλληλεγγύης και ένα κατ' αποκοπή ποσό υπολογιζόμενο με συντελεστή 21 % για τις ασφαλιστικές εισφορές αφαιρούνται από τις μικτές αποδοχές ανάλογα με το φορολογικό κλιμάκιο. Το 70 % του καθαρού μισθού που προκύπτει κατ' αυτόν τον τρόπο αναγράφεται στον πίνακα ως κατώτατο καθαρό ποσό.
- 18 Ο γερμανικός νόμος σχετικά με τον φόρο εισοδήματος (Einkommensteuergesetz) προβλέπει ότι οι προσαυξήσεις που εισπράττονται από εργαζομένους οι οποίοι υπόκεινται στον φόρο στη Γερμανία απαλλάσσονται και, ως εκ τούτου, δεν υφίσταται σε σχέση με τα ποσά αυτά ούτε υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, αν και η προσαύξηση λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της εφαρμοστέας βάσης επιβολής του φόρου.
- 19 Όσον αφορά τον προσδιορισμό του ποσού της οφειλόμενης προσαύξησης, η Daimler θέτει, σε μια πρώτη φάση, ως βάση του υπολογισμού έναν πλασματικό μισθό που αντιστοιχεί στο 85 % της καθαρής μηνιαίας κατ' αποκοπή αμοιβής η οποία καταβάλλεται για εργασία με πλήρες ωράριο απασχόλησης. Συγκεκριμένα, στηριζόμενη στη μικτή αμοιβή που θα ελάμβανε ο G. Erny αν δεν τελούσε υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης, υπολογίζει ένα κατ' αποκοπή καθαρό μισθό σε ποσοστό 70 %, με τη βοήθεια του πίνακα για τα κατώτατα καθαρά ποσά, και, εν συνεχεία, την αυξάνει στο 85 %. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, η εργοδότηρια εταιρία βασίστηκε πλασματικά, για την αντιστοίχιση με τον σχετικό πίνακα, στο τρίτο γερμανικό φορολογικό κλιμάκιο (έγγαμοι εργαζόμενοι).
- 20 Σε μια δεύτερη φάση, η εργοδότηρια εταιρία οριστικοποιεί, ως προς τον ενδιαφερόμενο εργαζόμενο, τον «ατομικό καθαρό του μισθό για την περίοδο μερικής απασχόλησης ενόψει της συνταξιοδότησής του». Στην περίπτωση των εργαζομένων που υπόκεινται στον φόρο στη Γερμανία, αφαιρούνται, στο πλαίσιο αυτό, από την αμοιβή για την εργασία υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης (η οποία ισούται με το 50 % των μικτών αποδοχών του εργαζομένου πριν από την υπαγωγή του στο εν λόγω καθεστώς) οι φόροι και οι ασφαλιστικές εισφορές που οφείλονται πραγματικά. Όσον αφορά τους μεθοριακούς εργαζόμενους, αφαιρούνται οι πραγματικά οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές και, πλασματικά, ένα ποσό βάσει του γερμανικού φόρου εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στον φόρο που θα έπρεπε να καταβάλει εργαζόμενος ο οποίος υπόκειται στον φόρο στη Γερμανία και έχει τα ίδια ατομικά χαρακτηριστικά με τον μεθοριακό εργαζόμενο (μικτές αποδοχές, οικογενειακή κατάσταση).

- 21 Τέλος, το ποσό της προσαύξησης ισούται με τη διαφορά μεταξύ του πλασματικού μισθού, που αντιστοιχεί στο 85 % της καθαρής μηνιαίας κατ' αποκοπή αμοιβής η οποία καταβάλλεται για εργασία με πλήρες ωράριο απασχόλησης, και του καθαρού μηνιαίου μισθού για τη μερική απασχόληση ενόψει συνταξιοδότησης.
- 22 Η Daimler θεωρεί ότι η ως άνω μέθοδος υπολογισμού καθιστά δυνατή τη δημιουργία ενιαίας βάσης υπολογισμού για όλους τους εργαζόμενους που τελούν υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης. Για κανέναν εργαζόμενο δεν λαμβάνεται υπόψη το ποσό που οφείλει ατομικά ως φόρο, αφού συνεκτιμάται μόνον ο φόρος εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες όπως διαμορφώνεται ανάλογα με τα φορολογικά κλιμάκια, και κανένας εργαζόμενος, έστω και αν υπόκειται στον φόρο στη Γερμανία, δεν λαμβάνει ακριβώς το 85 % της καθαρής αμοιβής που του καταβαλλόταν προηγουμένως. Ο κατ' αποκοπή υπολογισμός εξυπηρετεί κυρίως τη διευκόλυνση της εκτίμησης της συνολικής επιβάρυνσης, την περικοπή διοικητικών δαπανών και την απλοποίηση της διαδικασίας. Αντιθέτως προς ό,τι ίσχυε στην περίπτωση της υπόθεσης επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2004, C-400/02, Merida (Συλλογή 2004, σ. I-8471), η προσαύξηση δεν λειτουργεί εν προκειμένω αντισταθμιστικά και η Daimler δεν δεσμεύτηκε να καταβάλλει έναν εγγυημένο καθαρό μισθό, οπότε και θα έπρεπε να επωμίζεται είτε όλες τις σχετικές φορολογικές επιβαρύνσεις και ασφαλιστικές εισφορές είτε μέρος αυτών.
- 23 Ο G. Erny υποστηρίζει, αντιθέτως προς την άποψη της Daimler, ότι η προσαύξηση υπόκειται στον φόρο εισοδήματος στη Γαλλία και ότι η διπλή φορολόγηση που προκύπτει στην πράξη από την επίδικη μέθοδο υπολογισμού συνεπάγεται δυσμενή διάκριση, καθόσον διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο.
- 24 Κατόπιν τούτου, ο G. Erny άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αγωγή με αίτημα να υποχρεωθεί η εργοδότης εταιρία να του καταβάλει ως προσαύξηση μεγαλύτερο ποσό το οποίο, κατ' αυτόν, πρέπει να υπολογιστεί ως εξής.
- 25 Σε μια πρώτη φάση, προκειμένου να καταλήξει στον πλασματικό μισθό του 85 %, αφαιρεί από τις τελευταίες μικτές αποδοχές του για εργασία πλήρους απασχόλησης τις ασφαλιστικές εισφορές οι οποίες υπολογίζονται κατ' αποκοπή με συντελεστή 21 %, αλλά χωρίς να λαμβάνει υπόψη πλασματικά τον γερμανικό φόρο εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες σύμφωνα με τον πίνακα των ελάχιστων καθαρών ποσών που περιέχεται στην οικεία κανονιστική απόφαση. Ακολούθως, βρίσκει το ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο 85 % αυτού που προέκυψε με την ως άνω μέθοδο. Σε μια δεύτερη φάση, υπολογίζει τον καθαρό ατομικό μισθό για τη μερική απασχόληση ενόψει συνταξιοδότησης αφαιρώντας από τη σχετική αμοιβή, η οποία αντιστοιχεί στο ήμισυ των μικτών αποδοχών του για εργασία με πλήρες ωράριο, τις πραγματικά οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές, αλλά χωρίς να συνεκτιμά πλασματικά τον γερμανικό φόρο εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες. Κατ' εφαρμογή αυτής της μεθόδου υπολογισμού, η διαφορά μεταξύ της προσαύξησης που καταβάλλει η Daimler στον G. Erny και του ποσού το οποίο προκύπτει από την ως άνω μέθοδο αντιστοιχεί σε μισθολογική απώλεια ύψους 424,40 ευρώ τον μήνα.
- 26 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που υπόκεινται στον φόρο στη Γαλλία εισπράττουν ένα ποσό το οποίο υπολείπεται σαφώς του 85 % του καθαρού τους εισοδήματος πριν από την υπαγωγή τους στο καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης, ενώ το ποσό που καταβάλλεται στους εργαζόμενους οι οποίοι υπόκεινται στον φόρο στη Γερμανία αντιπροσωπεύει το 85 % του προηγούμενου καθαρού μισθού τους. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι γερμανικοί φορολογικοί συντελεστές είναι υψηλότεροι από τους αντίστοιχους στη Γαλλία. Εξάλλου, δεν αποκλείεται τα πρόσωπα που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση με τον G. Erny να οφείλουν να καταβάλουν και φόρο επί της προσαύξησης στη Γαλλία.

27 Υπό τις συνθήκες αυτές το Arbeitsgericht Ludwigshafen am Rhein αποφάσισε, λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα απόφαση Merida, να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Αντιβαίνει στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ, όπως εξειδικεύεται με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του [κανονισμού 1612/68], ρήτρα ατομικής συμφωνίας για μερική απασχόληση του εργαζομένου ενόψει της συνταξιοδότησής του –όπως το άρθρο 5, σημείο 1, της σχετικής συμφωνίας που συνήψαν οι διάδικοι– η οποία ορίζει ότι η συμφωνημένη προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται και για τους μεθοριακούς εργαζόμενους από τη Γαλλία βάσει της γερμανικής κανονιστικής απόφασης σχετικά με τον κατώτατο καθαρό μισθό;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 45 ΣΛΕΕ, όπως εξειδικεύεται με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του [κανονισμού 1612/68], πρέπει αντίστοιχες διατάξεις συλλογικών συμφωνιών – όπως το σημείο 8.3 της [επιχειρησιακής συμφωνίας] και το άρθρο 7 της [συλλογικής σύμβασης]– να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η προσαύξηση για τους μεθοριακούς εργαζόμενους δεν πρέπει να υπολογίζεται σύμφωνα με τον πίνακα που περιέχει η προαναφερθείσα κανονιστική απόφαση;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

28 Η Daimler υποστηρίζει ότι το αιτούν δικαστήριο δεν αμφιβάλλει ως προς την έννοια των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, αλλά ζητεί στην πραγματικότητα από το Δικαστήριο βοήθεια για να ερμηνεύσει τη σχετική γερμανική ρύθμιση, τη συμφωνία στο επίπεδο του ομίλου και τη συλλογική σύμβαση. Το Δικαστήριο όμως είναι αρμόδιο να αποφαινεται μόνον επί της ερμηνείας και του κύρους του δικαίου της Ένωσης, οπότε η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης θα έπρεπε να κριθεί απαράδεκτη.

29 Το επιχείρημα αυτό είναι απορριπτέο.

30 Ασφαλώς, στο πλαίσιο του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφαινεται ούτε επί της ερμηνείας ρητρών που περιέχονται σε εθνικές συλλογικές συμβάσεις ή εθνικών νομοθετικών διατάξεων ούτε επί του συμβατού των ρητρών ή των διατάξεων αυτών με το δίκαιο της Ένωσης (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, απόφαση της 11ης Μαρτίου 2010, C-384/08, Attanasio Group, Συλλογή 2010, σ. I-2055, σκέψη 16 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

31 Εντούτοις, όπως κατηγορηματικώς τόνισε το αιτούν δικαστήριο, η αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και, πιο συγκεκριμένα, των άρθρων 45 ΣΛΕΕ και 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1612/68.

32 Κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο οφείλει να περιορίσει την εξέτασή του στις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, παρέχοντας μια ερμηνεία τους που θα είναι χρήσιμη στο αιτούν δικαστήριο στο οποίο απόκειται να εκτιμήσει το συμβατό των εθνικών διατάξεων και των ρητρών των συλλογικών συμβάσεων με το εν λόγω δίκαιο (προαναφερθείσα απόφαση Attanasio Group, σκέψη 19).

33 Υπό την επιφύλαξη αυτή, πρέπει να δοθεί απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα.

Επί της ουσίας

- 34 Με τα ερωτήματά του, τα οποία ενδείκνυται να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσία να διευκρινιστεί αν αντιβαίνουν στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1612/68 ρήτρες που περιέχονται είτε σε ατομικές συμφωνίες είτε σε συλλογικές συμβάσεις και προβλέπουν ότι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης προσαύξηση, την οποία καταβάλλει ο εργοδότης στον εργαζόμενο που τελεί υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει της συνταξιοδότησής του, πρέπει να υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε ο οφειλόμενος από τον εργαζόμενο φόρος εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες στο κράτος μέλος της απασχόλησής του να αφαιρείται πλασματικά κατά τον καθορισμό της βάσης υπολογισμού της προσαύξησης αυτής, ενώ, σύμφωνα με τη σχετική διμερή συμφωνία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας, οι προσαυξήσεις, οι μισθοί και οι αμοιβές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους οι οποίοι δεν διαμένουν στο κράτος μέλος της απασχόλησης φορολογούνται στο κράτος μέλος της κατοικίας τους. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ερωτά ποιες είναι οι συνέπειες ως προς τον υπολογισμό της προσαύξησης η οποία οφείλεται στους εργαζομένους αυτούς.
- 35 Το άρθρο 45, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ απαγορεύει κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας μεταξύ των εργαζομένων των κρατών μελών, όσον αφορά την απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας.
- 36 Η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, όπως επιβάλλεται με την ως άνω διάταξη, δεν αφορά μόνο τη δράση των δημόσιων αρχών, αλλά καλύπτει και όλες τις συμφωνίες με τις οποίες ρυθμίζεται συλλογικά η μισθωτή εργασία, όπως επίσης και τις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ ιδιωτών (βλ., ιδίως, απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, C-94/07, Raccanelli, Συλλογή 2008, σ. I-5939, σκέψη 45 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 37 Εξάλλου, το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1612/68, το οποίο συγκεκριμενοποιεί και κατοχυρώνει ορισμένα δικαιώματα που οι διακινούμενοι εργαζόμενοι αντλούν από το άρθρο 45 ΣΛΕΕ (προαναφερθείσα απόφαση Merida, σκέψη 19), ορίζει ότι κάθε ρήτρα συλλογικής σύμβασης ή ατομικής συμφωνίας που αφορά ιδίως την αμοιβή, καθώς και τους άλλους όρους εργασίας και απολύσεως, είναι αυτοδικαίως άκυρη κατά το μέτρο που προβλέπει όρους οι οποίοι εισάγουν διακρίσεις έναντι των εργαζομένων υπηκόων των άλλων κρατών μελών.
- 38 Μια παροχή όπως η προσαύξηση, η οποία καταβάλλεται συμπληρωματικά προς την αμοιβή που παρέχεται στους εργαζομένους υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης, εμπίπτει αδιαμφισβήτητα, ως στοιχείο της αμοιβής, στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής των διατάξεων για τις οποίες έγινε λόγος στην αμέσως ανωτέρω σκέψη, ανεξαρτήτως του στοιχείου ότι, βάσει του γερμανικού νόμου για το καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης, η προσαύξηση χρηματοδοτείται εν μέρει από το Δημόσιο υπό τη μορφή της επιστροφής ορισμένου ποσού στον εργοδότη. Ένας μεθοριακός εργαζόμενος ευρισκόμενος στην ίδια κατάσταση με τον G. Erny μπορεί να επικαλεστεί, όσον αφορά την επίμαχη προσαύξηση, τις ως άνω ευνοϊκές διατάξεις (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Merida, σκέψη 20).
- 39 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ο κανόνας της ίσης μεταχείρισης, ο οποίος καθιερώνεται τόσο με το άρθρο 45 ΣΛΕΕ όσο και με το άρθρο 7 του κανονισμού 1612/68, απαγορεύει όχι μόνον τις εμφανείς διακρίσεις λόγω ιθαγένειας, αλλά και κάθε μορφή συγκαλυμμένης διάκρισης, η οποία, κατ' εφαρμογήν άλλων κριτηρίων διάκρισης, καταλήγει στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα (βλ., ιδίως, απόφαση της 23ης Μαΐου 1996, C-237/94, O'Flynn, Συλλογή 1996, σ. I-2617, σκέψη 17).
- 40 Η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων επιβάλλει όχι μόνο να μην αντιμετωπίζονται παρόμοιες καταστάσεις με διαφορετικό τρόπο, αλλά και να μην αντιμετωπίζονται διαφορετικές καταστάσεις με τον ίδιο τρόπο (βλ., ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Merida, σκέψη 22).

- 41 Εκτός από την περίπτωση που δικαιολογείται αντικειμενικά και είναι ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, μια διάταξη του εθνικού δικαίου ή μια συμβατική ρήτρα πρέπει να θεωρείται ότι εισάγει εμμέσως διάκριση, όταν είναι ικανή, εκ της φύσεώς της, να θίξει περισσότερο τους διακινούμενους εργαζομένους απ' ό,τι τους ημεδαπούς εργαζομένους και ενέχει, συνεπώς, τον κίνδυνο να αποβεί δυσμενής ειδικότερα για την πρώτη κατηγορία εργαζομένων (βλ., ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Merida, σκέψη 23). Ένα μέτρο μπορεί να θεωρηθεί ότι εισάγει εμμέσως διάκριση ακόμη και αν δεν έχει ως αποτέλεσμα να ευνοεί το σύνολο των ημεδαπών ή να περιάγει σε δυσμενή θέση αποκλειστικώς και μόνον τους υπηκόους άλλων κρατών μελών χωρίς να θίγει τους ημεδαπούς (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, απόφαση της 14ης Ιουνίου 2012, C-542/09, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, σκέψη 38).
- 42 Εν προκειμένω, η πλασματική συνεκτίμηση του γερμανικού φόρου εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες έχει δυσμενή επίπτωση στην κατάσταση των μεθοριακών εργαζομένων, καθόσον η πλασματική αφαίρεση του εν λόγω φόρου κατά τον καθορισμό της βάσης υπολογισμού της επίμαχης προσαύξησης περιάγει τα πρόσωπα τα οποία, όπως ο G. Erny, διαμένουν και φορολογούνται σε άλλο κράτος μέλος, και όχι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, σε δυσμενή θέση σε σχέση με τους εργαζομένους που διαμένουν και φορολογούνται στο τελευταίο αυτό κράτος.
- 43 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου, όταν η προσαύξηση υπολογίζεται βάσει της κανονιστικής απόφασεως σχετικά με τον κατώτατο καθαρό μισθό, οι εργαζόμενοι υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης οι οποίοι υπόκεινται στον φόρο στη Γερμανία εισπράττουν ποσό που αντιστοιχεί στο 85 % περίπου του καθαρού τους εισοδήματος, ως είχε όταν εργάστηκαν για τελευταία φορά με πλήρες ωράριο. Ο λόγος είναι ότι, καθόσον η ως άνω κανονιστική απόφαση στηρίζεται στα κλιμάκια και τα χαρακτηριστικά του γερμανικού φόρου εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες, η φορολογική κατάσταση στην οποία βρίσκονταν οι εν λόγω εργαζόμενοι πριν από την υπαγωγή τους στο καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης λαμβάνεται υπόψη στη μέθοδο υπολογισμού και επηρεάζει το αποτέλεσμα της.
- 44 Όσον αφορά, αντιθέτως, τους μεθοριακούς εργαζομένους, το ποσό που εισπράττουν υπολείπεται σαφώς του 85 % των προηγούμενων καθαρών τους αποδοχών. Κατά το αιτούν δικαστήριο, τούτο οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι τα ποσά που αναγράφονται στον πίνακα της ως άνω κανονιστικής απόφασης ενσωματώνουν τους συντελεστές του γερμανικού φόρου εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες, οι οποίοι εφαρμόζονταν κατά τον χρόνο έναρξης της ισχύος της κανονιστικής αυτής απόφασης και είναι υψηλότεροι σε σύγκριση με τους αντίστοιχους συντελεστές στη Γαλλία. Επομένως, η μέθοδος υπολογισμού της προσαύξησης στηρίζεται σε μια «πλασματική» φορολογική κατάσταση η οποία ουδεμία σχέση έχει με τον τελευταίο μισθό που οι μεθοριακοί αυτοί εργαζόμενοι ελάμβαναν όταν ακόμη απασχολούνταν με πλήρες ωράριο εργασίας.
- 45 Κατά συνέπεια, στην περίπτωση των μεθοριακών εργαζομένων, η πλασματική εφαρμογή του γερμανικού φόρου εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες έχει ως συνέπεια να μην αντιστοιχεί το ποσό που καταβάλλεται στο 85 % περίπου της καθαρής αμοιβής η οποία παρεχόταν προηγουμένως για απασχόληση με πλήρες ωράριο εργασίας, αντιθέτως προς ό,τι ισχύει γενικώς για τους εργαζομένους που διαμένουν στη Γερμανία.
- 46 Εξάλλου, όπως επισήμανε ο G. Erny, χωρίς να αμφισβητηθεί ως προς το σημείο αυτό από την Daimler κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, η προσαύξηση η οποία καταβάλλεται στους μεθοριακούς εργαζομένους, όπως ο G. Erny, φορολογείται στη Γαλλία.
- 47 Ως δικαιολογητικό λόγο για την εφαρμογή αυτής της μεθόδου υπολογισμού και ως προς τους μεθοριακούς εργαζομένους, η Daimler προβάλλει τις διοικητικές δυσχέρειες που θα συνεπαγόταν η εφαρμογή διαφορετικών τρόπων υπολογισμού ανάλογα με τον τόπο διαμονής του ενδιαφερομένου, καθώς και τις οικονομικές συνέπειες της μη συνεκτίμησης του γερμανικού φόρου εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες.

- 48 Όμως οι ως άνω δικαιολογητικοί λόγοι, οι οποίοι σχετίζονται με την αύξηση των οικονομικών επιβαρύνσεων και με ενδεχόμενες διοικητικές δυσχέρειες, πρέπει να απορριφθούν. Πράγματι, αυτές οι αιτιολογίες δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την επιβαλλόμενη με το άρθρο 45 ΣΛΕΕ απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Merida, σκέψη 30), δεδομένου ότι το ζήτημα αν οι επίδικες διατάξεις είναι δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ουδεμία επιρροή ασκεί ως προς την ουσία και το περιεχόμενο των δικαιολογητικών αυτών λόγων (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, Bosman, Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψη 86).
- 49 Η Daimler επικαλείται, επιπλέον, την αυτονομία της οποίας θα έπρεπε να απολαύουν οι κοινωνικοί εταίροι κατά την εκπόνηση των όρων εργασίας.
- 50 Ωστόσο, μολονότι όπως προκύπτει ιδίως από το άρθρο 152, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση σέβεται την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, γεγονός παραμένει ότι, όπως ορίζει το άρθρο 28 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικαίωμα των εργαζομένων και των εργοδοτών, ή των αντίστοιχων οργανώσεών τους, να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις στα ενδεδειγμένα επίπεδα πρέπει να ασκείται σύμφωνα με το δικαίωμα της Ένωσης (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2011, C-447/09, Prigge κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-8003, σκέψη 47) και, επομένως, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων.
- 51 Τέλος, είναι άνευ σημασίας το στοιχείο ότι οι εργαζόμενοι που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση με τον G. Erny είχαν ενημερωθεί εκ των προτέρων από τον εργοδότη τους για τη μέθοδο υπολογισμού της προσαύξησης και θα μπορούσαν να παραιτηθούν από το πλεονέκτημα της υπαγωγής τους σε καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει συνταξιοδότησης. Η επιβαλλόμενη με το άρθρο 45 ΣΛΕΕ απαγόρευση καλύπτει, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 36 της παρούσας απόφασης, όλες τις συμφωνίες με τις οποίες ρυθμίζεται συλλογικά η μισθωτή εργασία και τις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ ιδιωτών.
- 52 Όπως ορίζει το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1612/68, είναι αυτοδικαίως άκυρες οι ρήτρες συλλογικών συμβάσεων ή ατομικών συμφωνιών οι οποίες εισάγουν άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω ιθαγένειας.
- 53 Ούτε το άρθρο 45 ΣΛΕΕ ούτε οι διατάξεις του κανονισμού 1612/68 επιβάλλουν στα κράτη μέλη ή σε ιδιώτη εργοδότη όπως η Daimler την υποχρέωση λήψης συγκεκριμένου μέτρου σε περίπτωση παραβίασης της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων. Οι ως άνω διατάξεις τους παρέχουν την ευχέρεια να επιλέξουν μεταξύ των διαφόρων λύσεων που προσφέρονται για την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει καθεμία από αυτές, ανάλογα με τις διάφορες καταστάσεις που ανακύπτουν (προαναφερθείσα απόφαση Raccanelli, σκέψη 50).
- 54 Υπό τις συνθήκες αυτές, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι αντιβαίνουν στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού 1612/68 ρήτρες που περιέχονται σε ατομικές συμφωνίες και σε συλλογικές συμβάσεις και προβλέπουν ότι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης προσαύξηση, την οποία καταβάλλει ο εργοδότης στον εργαζόμενο που τελεί υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει της συνταξιοδότησής του, πρέπει να υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε ο οφειλόμενος από τον εργαζόμενο φόρος εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες στο κράτος μέλος της απασχόλησής του να αφαιρείται πλασματικά κατά τον καθορισμό της βάσης υπολογισμού της προσαύξησης αυτής, ενώ, σύμφωνα με τη σχετική διμερή συμφωνία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας, οι προσαυξήσεις, οι μισθοί και οι αμοιβές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους οι οποίοι δεν διαμένουν στο κράτος μέλος της απασχόλησης φορολογούνται στο κράτος μέλος της κατοικίας τους. Κατά το ως άνω άρθρο 7, παράγραφος 4, τέτοιες ρήτρες είναι αυτοδικαίως άκυρες. Το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και οι διατάξεις του κανονισμού

1612/68 παρέχουν στα κράτη μέλη και στους κοινωνικούς εταίρους την ευχέρεια να επιλέξουν μεταξύ των διαφόρων λύσεων που προσφέρονται για την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει καθεμία από τις διατάξεις αυτές.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 55 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Αντιβαίνουν στο άρθρο 45 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας, ρήτρες που περιέχονται σε ατομικές συμφωνίες και σε συλλογικές συμβάσεις και προβλέπουν ότι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης προσαύξηση, την οποία καταβάλλει ο εργοδότης στον εργαζόμενο που τελεί υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης ενόψει της συνταξιοδότησής του, πρέπει να υπολογίζεται κατά τρόπο ώστε ο οφειλόμενος από τον εργαζόμενο φόρος εισοδήματος από μισθωτές δραστηριότητες στο κράτος μέλος της απασχόλησής του να αφαιρείται πλασματικά κατά τον καθορισμό της βάσης υπολογισμού της προσαύξησης αυτής, ενώ, σύμφωνα με τη σχετική διμερή συμφωνία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας, οι προσαυξήσεις, οι μισθοί και οι αμοιβές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους οι οποίοι δεν διαμένουν στο κράτος μέλος της απασχόλησης φορολογούνται στο κράτος μέλος της κατοικίας τους. Κατά το ως άνω άρθρο 7, παράγραφος 4, τέτοιες ρήτρες είναι αυτοδικαίως άκυρες. Το άρθρο 45 ΣΛΕΕ και οι διατάξεις του κανονισμού 1612/68 παρέχουν στα κράτη μέλη και στους κοινωνικούς εταίρους την ευχέρεια να επιλέξουν μεταξύ των διαφόρων λύσεων που προσφέρονται για την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει καθεμία από τις διατάξεις αυτές.

(υπογραφές)